

KS. DANIEL BRZEZIŃSKI

UNIWERSYTET MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

DANBR@UMK.PL

ORCID: 0000-0003-4680-3055

OD REDAKCJI

Ostatni numer kwartalnika „Teologia i Człowiek” w roku 2024 otwiera interdyscyplinarny artykuł ks. Tomasza Dutkiewicza i ks. Daniela Brzezińskiego. Stanowi on próbę odpowiedzi na pytanie, czy czasu liturgicznego, w którego teraźniejszości zawarte są przeszłość i przyszłość, nie można by porównać, stosując pewną analogię, do *aevum* wyrażającego wiekuiste, a zarazem odmienne od Bożego – bo podlegające właściwym naturze substancji odłączonych od materii zmianom – istnienie, o czym nauczał św. Tomasz z Akwinu. Autorzy proponują, aby owa koncepcja wypracowana na gruncie metafizyki stanowiła podstawę analogii pozwalającej przybliżyć ludzkiemu poznaniu sposób, w jaki w liturgii Kościoła wydarzenia zbawcze sprzed 2000 lat są wspominane, upamiętniane i eschatologicznie antycypowane.

Wydarzenia zbawcze, w tym przede wszystkim tajemnica wcielenia Syna Bożego, stoją u podstaw teologicznego sensu Roku Jubileuszowego 2025, który niebawem się rozpocznie, a którego motto ogłoszone przez papieża Franciszka brzmi: „Pielgrzymi nadziei”. Inspiruje się nim ks. Stanisław Suwiński, który w tekście z teologii duchowości stawia wciąż aktualne pytanie o sens ludzkiego cierpienia, ukazując jego duchowy wymiar w perspektywie chrześcijańskiej nadziei.

Cierpienia i nadziei dotyczy także opracowanie Bereniki Seryczyńskiej i ks. Michała Pierzchały. Opisują oni trzy objawienia maryjne: w Gualupe, w Kibeho i w Gietrzwałdzie, podkreślając konkretne tło kulturowo-społeczne i historyczno-polityczne ukazywania się Matki Bożej w tych ważnych na mapie chrześcijaństwa miejscach. Maryja przynosi wsparcie i pocieszenie wszystkim krzywdzonym, w tym także cierpiącym na skutek niewoli społecznej, narodowej i politycznej. Matka Najświętsza – tak jak w czasach biblijnych, tak i dzisiaj – jest symbolem nadziei i odnowy w obliczu wyzwań historycznych i duchowych.

W dziale „Teologia” zamieściliśmy również artykuły z obszaru teologii pastoralnej. W pierwszym z nich Jolanta Kurosz i Marzena Przeszło zastanawiają się nad uwarunkowaniami demograficznymi w XXI wieku, mającymi wpływ na działalność pastoralną Kościoła. Starzejące się społeczeństwo oraz zmniejszająca się liczba kapłanów sprawiają, że coraz częściej posługę duszpasterską – oczywiście, we właściwym sobie zakresie – pełnią katolicy świeccy. Dotyczy to między innymi służby wobec chorych, cierpiących i osób w podeszłym wieku. W przyszłości taka pomoc będzie z pewnością konieczna w jeszcze szerszym zakresie, stąd rodzi się pilny postulat formacji przygotowującej do tej służby.

Natomiast ks. Tomasz Wielebski przedstawia misje ewangelizacyjne jako jedną z dróg nawrócenia duszpasterskiego parafii. Czyni to na kanwie – zawartego przez papieża Franciszka w adhortacji *Evangelii gaudium* – wezwania do „nawrócenia pastoralnego i duszpasterstwa misyjnego”. Autor artykułu odpowiada na apel Franciszka skierowany do teologów, aby swoją posługę traktowali „jako część zbawczej misji Kościoła”, mając w sercu jego cel ewangelizacyjny, i nie zadowalali się „teologią uprawianą przy biurku”.

Wśród tekstów teologicznych proponujemy także interdyscyplinarne opracowanie ks. Klaudiusza Manna, w którym została zaprezentowana antropologia neurofilozoficzna Thomasa Fuchsa w dialogu z teologicznym obrazem człowieka. Autor artykułu przybliży polskiemu czytelnikowi poglądy tego współcześnie żyjącego niemieckiego psychiatry i filozofa, który – przyjmując podstawowe osiągnięcia neurobiologii – przedstawia obraz człowieka spójny z chrześcijańską antropologią.

Dział „Rodzina” zawiera refleksję teologiczno-biblijną ks. Dariusza Koteckiego. Poddaje on egzegezie fragment Listu św. Pawła do Efezjan (Ef 5,21–33) w kontekście istoty powołania małżeńskiego. W analizowa-

nym tekście biblijnym można zauważyć dwa podstawowe aspekty relacji małżeńskiej: wzajemność i płodność. Kobieta i mężczyzna otrzymują wzór dla swojego życia w Chrystusie, który „umiłował Kościół i wydał za niego samego siebie”. Tak jak Kościół przynosi zbawienie poprzez rodzenie nowych członków nowej zjednoczonej ludzkości, tak samo kobieta zbawia się przez rodzenie dzieci, które są owocem głębokiego i wzajemnego zjednoczenia męża i żony.

W dziale „Orient” ks. Waldemar Bartocha podejmuje kwestię święceń i posług w tradycjach chrześcijańskiego Wschodu. Przedstawia ich klasyfikację oraz różnice terminologiczne w porównaniu z Kościołem rzymskokatolickim. Omawia też główne linie rozwoju obrzędów święceń i posług na Wschodzie i na Zachodzie oraz wyodrębnia istotne podobieństwa i różnice w strukturze ich celebracji.

Z kolei ks. Mateusz Potoczny przybliży genezę oraz eklezjalną i kulturową tożsamość indyjskich chrześcijan św. Tomasza. Stanowią oni rdzenną indyjską grupę wyznawców Chrystusa, która od początku ery chrześcijańskiej jest integralną częścią społeczeństwa Malabaru. Społeczności tam mieszkające, należące zarówno do zachodniej, jak i wschodniej tradycji syryjskiej w Indiach, nazywają siebie „hinduskimi w kulturze, chrześcijańskimi w religii i orientalnymi w kulcie”. Są więc niezwykle interesującym polem badań teologicznych i kulturowych.

Zapraszamy do lektury.

Ks. Daniel Brzeziński
redaktor naczelny